

Kiss Barnabás OSB: A Breviarium Maurinum története és jellemzése

„Ősi keresztény hagyomány alapján olyan a szent zsolozsma szerkezete, hogy Isten dicséretével a nap és az éjszaka egész tartalmát megszenteli... a Völegényhez beszélő Jegyesnek a hangja, sőt Krisztus imája, (misztikus) testével együtt az Atyához...” (SC 84) – állapítja meg az Anyaszentegyház hivatalos imádságáról a II. Vatikáni Zsinat. Különös módon is elmondható ez a majdnem százötven éven át a magyar bencés szerzetesek által imádkozott és megszentelt *Breviarium Maurinum* értékéről, amelyet részletes elemzésben tárt fel doktori tézisében Kiss Barnabás bencés (1982-ben) és most a *Pannonhalmi füzetek* sorozat 52. számaként megjelent minden érdeklődő számára. Azért fontos könyvészeti érdekesség ez, mivel nem egy elavult és teljesen hátrahagyott műről van szó, hanem egy olyan finomított, alakított, a különféle imádkozó korszak által patinásodott műről, amely beleépült a magyar nyelven használatos mai bencés zsolozsmába is.

A tanulmány elénk állítja a XVII-XVIII. század új gallikán liturgiájának létrejöttét, a bencés breviárium-reformot, a vizsgált mű szerkezetét, és azt, hogyan él tovább egy hagyomány az imádság kultúrájában, akár a legutolsó zsinati megújulást követően is. Az egyáltalán nem hosszadalmas és bonyolult, hanem áttekinthető ismertetés, részletes elemzés után igen érdekes a bencés kalendárium sajátosságainak leírása, amelyek megkülönböztetik az egyetemes római naptártól. Szakszerű leírást kapunk a zsolozsma szerkezetéről, zsolotarelosztásáról, himnuszairól valamint azokról a dogmatikus és morális tételekről, amelyeket hétről-hétre a patrisztikus olvasmányok kifejeznek. A négy pontban logikusan összefoglalt sajátságok összegzik a kutatást. A függelékben két kiemelt dokumentum található. A precíz elemzést lábjegyzetek és irodalomjegyzék egészítik ki. Talán szerencsésebb lett volna a lábjegyzeteket a megfelelő oldalak aljára helyezni.

A 128 oldalas kis tanulmány-füzet nem egyszerűen egy iskolai igényre adott válasz, hanem liturgiátörténeti mestermű, amely bizonyítéka a ma sokszor hangoztatott *continuitas* eszméjének, ami XVI. Benedek pápa liturgikus szemléletének is alaptézise. Nem csak a mise-liturgiában, de a zsolozsmában sem szakíthatunk a százados hagyományokkal. Azokat meg kell becsülnünk és tovább kell folytatnunk, beépítve az új formák és kifejezés mód világába. Ebből a szempontból is e könyv hasznos olvasmány a bencés szerzetesek számára éppúgy, mint a liturgia kutatói és érdeklődői számára.

(Kiadja a Pannonhalmi Főapátság és a győri Szent Mór Perjelség, ára 1550.- Ft.)

Pákozdi István

Megjelent in: Sapientiana 2012/1